

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

5. Temeritas iudicij è re nihili, vel qua ipsi facimus, hausti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

aulæ Dominam illam esse, Deoq; suggerente, intellexit, innocentem tam miseris modis discrucari, rogauit primùm Comitem, vt, quæ apposita erant, omnia iuberet auferi, mensasq; remoueri; non enim sibi quidquam sapere, aut famem esse ad mortales cibos, vbi animarum posset negotijs satiari. Postquam ergo Comitibus mandato ablata fuerunt omnia, cœpit diuinus Antistes eiusmodi sermonem. *Magno me, Domine Comes, hospitij & conuiuij honore excepisti, maiore beneficio afficiis, si, vt adiuu tuarum portas mihi aperuisti, ita & aurium ostia pandas; sinasq; gratiam mihi præstitam verbis salutaribus compensare.* Sic Præfatus, cùm Comitibus attentum animaduerteret, immò loqui, quæcumq; vellet, iubentem audiret; in hunc modum orationem pertexit. *Fœdum est adulterij facinus, & perfidia supplicijs digna. Neq; quidquam accidere potest, quod in coniuge iustiore iram prouocet, quàm si thalami inira, qua sanctissima esse debent, violentur.* Ad hoc Præfulis exordium, fœmina in catenis habita pænè exanimis concidit. Sed paulò post fuit generositati suæ reddita, vbi ærumnæ suæ patronum audiuit sic perorantem. *Ignis tamen vehemens est coniugij zelus, in gratia incendia erumpit. Sed videndum est etiam atque etiam, qua materia ignis ille incendatur. Cùm enim nihil facilius sit, quàm errare in iudicando, ibi maximè erratur, vbi cæcus amor præcipitat iudicantem. Quid enim? esto, rea sit, num idcirco nos decet misericordia obliuisci, quia illa peccauit? Numquid, quando adduxerunt Scribæ & Pharisei mulierem in adulterio deprehensam & statuerunt eam in medio, Dominus IESVS dixit eis, Qui sine peccato est vestrum, primus in illam lapidem mittat? Nostra vellemus peccata clementer iudicari; immò mala, qua facimus, indignamur, si alij non iudicant esse bona; & in aliorum culpis tam sumus seueri exactores? Accedit, nos sepius me in iudicij decipi. Nam, si nescio, sanctissimi quiq; viri, & innocentissima femina temeritate iudiciorum condemnati sunt. Et vt non longè, per exempla excurram, cui iniuria hac non potest irrogari, si ipse Dei Filij fuit iniustissime morti adiudicatus? Sed indica mihi, obsecro, vnde tibi tam dira suspitionis origo in mentem venit? Annè miseram istam in flagranti crimine deprehendisti? aut quo argumento inducimus, et adulterij ream damnaueris?*

IOAN. 8. 3.

V.

Ad hæc Comes, omnem vim probationis promens, deprehendisse

hendisse se eos dixit, aliquando vnà colloquentes. Hoc totum crimen erat, quod censebatur adeò atrox supplicium commertuisse. Quare denuò exhortari orsus Antistes, *Nescis*, inquit, peccatum esse, dubitare de proximi virtute, etiam quando quis neutram in partem per assensum propendet, sed eum prudens & sciens cohibet, & anceps haeret, si quidem non nitatur sufficienti causa; cum iniquè illum bona existimatione priuet, ad quam utiq; ius habet is, qui priuatur. Quando igitur iniquus erit, iudicare plonè, ac deliberatè, & pro certo, aliquid mali de altero, sine sufficienti causa; & quidem tam funestum malum? nec iudicare tantum, sed etiam ad pœnam procedere? Numquid audisti? Si verè utique iustitiam loquimini, recta iudicate filij hominum: *Et illud?* Nolite iudicare, vt non iudicemini, in quo enim iudicio iudicaueritis, iudicabimini: & istud? Propter quod inexcusabilis es, ô homo omnis, qui iudicas. In quo enim iudicas alterum, te ipsum condemnas. *Quid enim? num causam tibi fuisse sufficientem arbitraris, vt adulteros iudicares, qui deprehensi sunt à te colloquentes? Causa sufficiens à viro prudente existimatur, qua, considerata condicione materia, & persona & alijs circumstantijs mouere potest prudentem ad malum aliquod iudicandum. Quis vmquam vir prudens, statim de adulterio iudicat, quem cum femina videt sermocinantem? Nonne prudentes erant Apostoli? & tamen nihil tale de Christo sunt suspicati, quantumuis mirabantur, quia cum muliere loquebatur, nempe Samaritana. Te ipsum appello, num quid enim sapius es cum femina collocutus? igiturnè te debuit uxor tua, vt adulterum repudiare, nedum tam exquisitis tormentis exagitare? Nonne lex naturalis precipit, quod ab alio oderis tibi fieri, ne tu alteri facias? Nelles tu hanc alios in te regula collocutionis iudicari, cur igitur ipse lege tam praua iudicas uxorem tuam? non sineres tu hoc testimonio te de adulterij crimine vinci: Cur igitur in coniugem tuam eiusmodi & testis & iudex extitisti? Si vita hominis à tam leui coniectura pendet, millies occidi meruisti. Præterquam, quòd, ad aliquem in iudicio condemnandum ad pœnam, certitudo requiratur, per idoneorum testium probationem. Quod quia tu neglexisti, reus innocentem damnauisti, neque iam illa est adultera, sed tu homicida. Itaque uxorem à pœna absolue, tu pœnitentiam age.*

Pfal. 57. 2a
Matth 7. 11
Rom. 2. 12
Sot. lib. 3. de iustitia q. 4. art. 3.
Ioan 4. 27.
Tob. 4. 16
S Thom. 2. 26 q 60 art. 3. & Caiet. ib.

Non faciliè in contrarium mouentur magni domini, & magni pecc-

VI.